

УДК 811.161.2' 276.6: 615

Литвиненко О.О., Харитонова Н.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків
ДО ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАСВОЄННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АНГЛОМОВНІЙ АУДИТОРІЇ

Статтю присвячено проблемним питанням вивчення української фармацевтичної термінології в англomовній аудиторії. Засвоєння фахової термінології пропонується здійснювати на етапі формування навичок професійного мовлення. Особливу увагу приділено вивченню назв лікарських форм та лікарських рослин. Зазначено роль наочності й подано приклади виконання практичних завдань і вправ з метою закріплення набутих знань.

Ключові слова: *іноземні студенти, лікарські форми, лікарські рослини, професійне мовлення, українська мова, фармацевтична термінологія.*

Стаття посвячена проблемним вопросам изучения украинской фармацевтической терминологии в англоязычной аудитории. Усвоение

профессиональной терминологии предлагается осуществлять на этапе формирования навыков профессиональной речи. Особое внимание уделено изучению названий лекарственных форм и лекарственных растений. Указана роль наглядности и приведены примеры выполнения практических заданий и упражнений с целью закрепления полученных знаний.

Ключевые слова: иностранные студенты, лекарственные формы, лекарственные растения, профессиональная речь, украинский язык, фармацевтическая терминология.

The article deals with the problematic issues of studying Ukrainian pharmaceutical terminology in English language audience. It is proposed to master the professional terminology at the stage of developing professional speaking skills. Particular attention is paid to the mastering of the names of medicinal forms and medicinal plants. The role of clarity is outlined and examples of practical tasks and exercises are presented in order to consolidate the acquired knowledge.

Key words: foreign students, dosage forms, medicinal plants, professional language, Ukrainian language, pharmaceutical terminology.

Під час вивчення української мови як іноземної у студентів, які навчаються англійською мовою, виникають проблеми із засвоєнням української наукової фармацевтичної термінології.

Питання викладання фахової термінології української мови англійськомовним студентам було висвітлено в роботах Боднарюк Л. [1], Селіверстової Л. [5], Суботи Л. А. [6], Туркевич О. В. [7], Хирівської Г. [8] та інших.

Слід зазначити, що українська фармацевтична термінологія ще не була об'єктом вивчення у курсі української мови як іноземної, тому потребує детального аналізу й розгляду у статті для подальшої ефективної роботи зі студентами.

Мета статті – розглянути способи засвоєння й вивчення спеціальної термінології під час занять української мови зі студентами, що навчаються англійською мовою.

Одним із найважливіших компонентів професійної компетенції майбутніх спеціалістів-фармацевтів є знання фахової лексики, греко-латинських словотвірних елементів та структури спеціальних термінів.

Студенти починають вивчати спеціальні фахові терміни тоді, коли вже володіють початковими навичками спілкування українською мовою на рівні А1, тобто з останнього семестру другого року навчання. До того ж, з необхідним лексичним мінімумом студенти стикалися в інших дисциплінах, що викладаються англійською мовою, наприклад, у курсі латинської мови, ботаніки та ін., що забезпечує тісні міжпредметні зв'язки.

Певну кількість загальноприйнятої лексики студенти засвоюють за тематичним принципом. А саме, тему «Лікарські форми» поділено на групи ліків за агрегатним станом:

- тверді форми ліків: гранули, пігулки, таблетки та ін.
- рідкі форми ліків: відвари, настоянки, розчини та ін.
- м'які форми ліків: гелі, лініменти, мазі та ін.
- аерозольні лікарські форми: аерозолі та спреї.

Для засвоєння термінів на цьому етапі можна запропонувати студентам роботу з текстами, в яких необхідно знайти назви лікарських форм і з'ясувати, до якої групи вони належать. Ефективним практичним завданням є робота з

наочністю, зокрема, ознайомлення з анотаціями до реальних лікарських препаратів та співвіднесення їх із різними групами лікарських форм (наприклад, той самий препарат у формі порошку, розчину або мазі) тощо.

В окрему групу виділено форми ліків, що вивчаються за кордоном, але в Україні не виділяються в окрему груп: бальзами, бугінарії (медичні палички), ламелі (плівки), лосьйони, пелети (капсули для вживлення хірургічним шляхом), кахети (крохмальні капсули або облатки), лінктуси (солодкі мікстури з лікарськими речовинами) та ін. [4, с. 238].

На подальших етапах вивчення термінологіки використовуємо речення та тексти із зазначеним матеріалом. Завдяки такій роботі можна простежити якість засвоєння лексичного мінімуму, звернути увагу на слова, які складно зрозуміти іноземцям і які потребують подальшого роз'яснення та обговорення. Тут слід звернути увагу на те, що під час вивчення термінологічної лексики необхідно «провести паралель між новою і вже відомою інформацією, а також створити умови для такої організації діяльності студентів, при якій частина інформації запам'ятовується підсвідомо» [2, с. 121]. Опишемо основні способи семантизації, які можна застосувати при опрацюванні термінів фармації на заняттях з української мови як іноземної. «Синонімія, яку більшість мовознавців трактує як небажане явище, відіграє важливу роль у засвоєнні української термінової лексики під час занять з іноземної мови. Цей спосіб використовують уже тоді, коли іноземний студент знає інше слово, яке означає те саме, що й слово, яке пояснюють» [3]. Л. Селіверстова зазначає, що ті запозичення, які активно вживаються в сучасній українській мові, але мають українські відповідники, треба вилучати на початковому етапі навчання, а вживати тільки українські слова [5].

Найбільшу цінність для методики навчання мови як іноземної мають терміни-синоніми, один із яких – власне український, а інший – чужий за походженням. Дослідниця М. Процик наголошує на тому, що чужий за походженням термін поряд із власне українським допоможе студентові-іноземцеві здогадатися про його зміст. Погоджуємося, що іншомовні відповідники треба використовувати з метою кращого запам'ятовування й засвоєння українського терміна й наголошувати на активному вживанні українського відповідника, а запозичений використовувати як орієнтир для правильного розуміння поняття. Проте семантизація термінів за допомогою синонімів в окремих випадках (чи не у переважній більшості) має приблизний характер, і такі відмінності між синонімами потребують додаткового коментування, наприклад: фармацевт – аптекар, адоніс – горицвіт, беладонна – красавка, екстракт – витяжка, фітопрепарат – препарат із рослинної сировини [8].

Наведемо приклади вправ, виконуваних з метою формування й закріплення знань у галузі вивчення фахової лексики.

Вправа 1. Прочитайте речення. Перекладіть англійською мовою. Знайдіть назви лікарських форм. Розподіліть їх на групи (тверді, м'які, рідкі лікарські форми):

Густі та сухі екстракти приписуються у формі порошків, таблеток, пілюль, свічок. Настої готують з більш ніжних частин рослини (квіток, трави, листя), відвари – з твердих частин рослини (кори, коренів, кореневиць). Сиропи – концентровані розчини цукру у воді або в ягідних соках. Збір – це суміш декількох видів висушених і подрібнених цілих лікарських рослин або тільки їх частин (квітки, листя, трава, плоди, корені), з якої готують настої та відвари.

Вправа 2. Прочитайте речення. Перекладіть українською мовою. Знайдіть назви лікарських форм. Розподіліть їх на групи (тверді, м'які, рідкі лікарські форми):

Infusions and decoctions are aqueous extractions of medicinal substances from the plant raw material. Paste is the thick ointment that contains more than 25 % of a powdery substance. Tincture is the solution of active substance in alcohol.

Наочність (засоби візуалізації) – є дієвим способом пояснення та засвоєння нових фахових лексем. Наприклад, з метою ознайомлення з прикладами лікарських форм у реальному житті дуже мотивувальним заходом є проведення екскурсії до музею-аптеки, де досвідчений фахівець-фармацевт демонструє іноземним студентам окремі лікарські препарати, даючи пояснення й ставлячи запитання українською мовою.

Ще одним ефективним способом унаочнення пояснюваного матеріалу є мультимедійні презентації із використанням фотографій, малюнків, ілюстрацій. Особливо важливим є принцип використання наочності при вивченні теми «Назви рослин». Тут використовуємо малюнки конкретних рослин, назви яких складно пояснити студентам лише через відповідники в інших мовах, бо часто студенти не знають цих найменувань навіть рідною мовою. До таких назв належать, наприклад, бруньки берези, корені валеріани, ягоди обліпіхи, кора крушини тощо. Доцільним буде звернутися до повторення теми «Фрукти», яку студенти вивчали в розділі «Їжа» попереднього семестру. Для ефекту «нанизування» нових знань вводимо поняття «плодово-ягідні рослини» та «лікарські рослини» і пропонуємо виконати таку вправу: наведіть приклади 1) лікарських рослин; 2) плодово-ягідних рослин.

Перед демонстрацією презентації пояснюємо студентам нову лексику (*дерево, куц, трав'яниста рослина, назви органів рослин* тощо), а під час перегляду презентації вивчаємо назви лікарських рослин, паралельно ставлячи студентам питання: «Яка це рослина (куц, дерево, трав'яниста)?», «Який це орган рослини?» і под., що не лише активізує увагу студентів, а й допомагає засвоїти термінологічну лексику з ботанічної галузі.

Закріплюємо вивчений матеріал за допомогою роботи з текстом про лікарські рослини, наприклад:

Вправа 3. Прочитайте текст. Знайдіть органи рослини, вкажіть лікарські властивості та лікарські форми.

Калина звичайна – це гіллястий куц чи невеличке дерево. Сировиною є плоди та кора калини. Плоди калини містять аскорбінову кислоту, кавову кислоту, каратиноїди, цукор (до 30 %), амінокислоти, солі калію. Вживають у вітамінних, сечогінних, потогінних зборах. Відвар кори калини приписується як кровостинний, рідше як знеболювальний засіб. Кора калини містить вітаміни K1 та C, каротин.

Під час вивчення цієї теми доцільно організувати також екскурсію для студентів до ботанічного саду, де студенти в супроводі викладача та наукового співробітника зможуть ознайомитися з різновидами лікарських рослин, самостійно поставити запитання й отримати необхідну інформацію про рослини, які вивчаються. Ефективним завданням до цієї теми є самостійна підготовка доповіді про окрему рослину, наприклад:

Вправа 4. Повторіть назви органів рослин. Підготуйте доповідь за структурою:

1. Назва рослини.
2. Що це: куц, дерево або трав'яниста / квіткова рослина?

3. Які органи рослини використовують?
4. Які лікарські властивості рослини?
5. Які лікарські форми виготовляють з сировини цієї рослини?

Вправа 5. Перекладіть назви рослин українською мовою. Доберіть відповідні малюнки (використовуємо картки):

Nettle, linden, birch, coltsfoot, adonis, dog rose, hawthorn, wallwort, guelder rose, mint, chamomile, belladonna, marigold.

Вправа 6. Ознайомтеся з переліком лікарських рослин, які культивуються в Україні, та визначте їх лікарську дію:

Алтея лікарська, валеріана лікарська, беладона звичайна, женьшень, калина звичайна, лаванда лікарська, м'ята перцева, нагідки лікарські, ромашка лікарська, фенхель звичайний, шавлія лікарська, шипшина травнева.

Слова для довідок: антисептична, протизапальна, знеболювальна, жарознижувальна, снодійна, сечогінна, фунгіцидна, спазмолітична, жовчогінна, бактерицидна, кровостинна, заспокійлива.

На цьому етапі можемо провести паралелі з ботанічними найменуваннями в англійській мові, наприклад: адоніс – *adonis*, аніс – *anise*, беладона – *belladonna*, валеріана – *valerian*, олива – *olive*, що значно полегшуватиме сприйняття й запам'ятовування цих назв в українській мові.

Отже, можемо зробити висновок, що забезпечення поетапності й системності в навчанні, орієнтація на мовні збіги в українській та англійській мовах мають велике значення для засвоєння фармацевтичної фахової термінології іноземними студентами. Для успішного оволодіння українською мовою як іноземною важливими є системність та ґрунтовно опрацьовані типові вправи на основі підібраних професійно-орієнтованих ситуацій з урахуванням особливостей англійськомовних студентів та домінування усних діалогових вправ, спрямованих на безпосередню комунікацію [1, с. 226]. Робота з науковими текстами теж є необхідною складовою на етапі засвоєння іноземними студентами фахової лексики на заняттях з української мови. Формування фахової компетентності студентів має відбуватися комплексно, разом зі спорідненими дисциплінами із забезпеченням міжпредметних зв'язків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боднарюк Л. Специфіка навчання української мови студентів-іноземців медичних ВНЗ у групах з англійською мовою викладання // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2017, № 5(69). – С. 217–230. – Режим доступу: https://pedscience.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2017/11/517ilovepdf_com-217-230.pdf
2. Козак Л. В. Дослідження з лексикології і граматики української мови / Л. В. Козак // Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ, 2010. – Вип.9. – С. 118–125.
3. Процик М. Семантизація власне української спеціальної лексики на заняттях з чужоземцями (на матеріалі українських видавничих термінів) / М. Процик // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – Вип. 7. – с. 101–118.
4. Світлична Є. І., Толлок І. А. Латинська мова: підруч. для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., випр. та доп./ Є. І. Світлична, І. О. Толлок. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2014. – 432 с.
5. Селіверстова Л. Відбір лексики іншомовного походження до підручника української мови як іноземної / Л. Селіверстова // Теорія і практика викладання української мови як іноземної: збірник наукових праць. – Львів Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2006. — 2006. – с. 80–85.
6. Субота Л. А. Термінологічна лексика професійно орієнтованих текстів. – Режим доступу: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2017/NV_2017_7/48.pdf

7. Туркевич О. В. Методика викладання української мови як іноземної : розвиток науки і становлення терміна / О. В. Туркевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. –Львів, 2009.–Вип. 4. –С. 137–145.
 8. Хирівська Г. Вивчення української фармацевтичної термінології в іншомовній аудиторії / Г. Хирівська // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. - 2015. - Вип. 11. - С. 105–112. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Timvum_2015_11_16
- УДК 81'26

ЗМІСТ

<i>Ждан В.М., Дворник В.М., Старченко І.І., Беляєва О.М.</i> Українська медична стоматологічна академія в «ТОП-200 України»: самоаналіз динаміки зростання рейтингових показників.....	3
<i>Березнякова Н.Л., Перехода Л.О., Яременко В.Д., Друговіна В.В.</i> Конструктивізм як важливий педагогічний підхід при вивченні фармацевтичної хімії	9
<i>Берестова А.А.</i> Особливості вивчення фармацевтичної лексики на заняттях з української мови як іноземної	12
<i>Беляєва О.М.</i> Літературно-історичний коментар як методичний прийом навчання латинської мови в закладах вищої медичної освіти.....	14
<i>Беляєва О.М., Гончарова Є.Є.</i> Роль традиційних та інноваційних засобів навчання у модернізації вищої освіти	18
<i>Беляєва О.М., Шерстюк Н.О., Прийма Л.Ю.</i> Семантико-стилістичні та концептуальні особливості англійських запозичень у сучасній українській мові (на матеріалі текстів, розміщених у соціальних мережах).....	21
<i>Бицко Н.І.</i> Іменники-юкстапозити у медичній терміносистемі	25
<i>Біловол А.М., Берегова А.А., Ткаченко С.Г.</i> Кадрові й нормативно-правові аспекти в косметології	29
<i>Богиня Л.В., Вечерок О.М., Скальська С.А., Трусова Л.В.</i> Роль культурологічного та фахового аспектів у процесі адаптації іноземних громадян до навчання у ЗВО України	32
<i>Бондаренко К.І.</i> Розвиток соціальних компетенцій у викладанні іноземної мови	35
<i>Vidanova L.G., Toryanik L.A.</i> Pre-Learning of English in Proficiency for Taking Licensing Integrated Examination “Krok 1. Pharmacy” in English	40
<i>Бурдельна Г.О., Боженко А.Л.</i> Адаптація європейських тенденцій безпекознавчої освіти на засадах сталого розвитку до реалій української вищої школи	42
<i>Буря Л.В., Макаренко О.В., Білоконь С.О., Вахненко А.В., Половик О.Ю., Люлька О.М.</i> Дослідницька діяльність майбутніх лікарів в умовах глобалізації.....	44
<i>Вечерок О.М.</i> Лінгвокультурний простір країн Північної Африки	52
<i>Внукова К.В.</i> Технології реалізації елементів інноваційного навчання в процесі вивчення професійної англійської мови в немовних закладах вищої освіти	54
<i>Волкова Г.К.</i> Креативные технологии в обучении иностранному языку студентов медицинских специальностей	57
<i>Гасюк Н.І., Фастовець М.М., Жук Л.А., Калюжка О.О.</i> Формування та розвиток клінічного мислення у студентів вищих навчальних медичних закладів	61
<i>Гепенко Л.О., Нестеренко А.К., Самолисова О.В.</i> Різниця культур як проблема адаптації: Порівняльний аналіз української та інших культур.....	65
<i>Глазова С.М.</i> Комунікативний аспект дослідження пояснення в діалогічному контексті	69
<i>Гонтова Т.М., Гапоненко В.П., Мала О.С., Руденко В.П., Проскуріна К.І., Машиталер В.В., Козира С.А.</i> Викладання дисципліни «Фармацевтична	

ботаніка» здобувачам вищої освіти факультету з підготовки іноземних громадян	73
<i>Гончарова Н.А.</i> Концепт «ЖЕНЩИНА» в латиноязычной фразеологии	76
<i>Гончарова Є.Є.</i> Інноваційні методи навчання у сучасних ЗВО.....	81
<i>Гордиенко Е.В.</i> Анатомическая номерклатура как функциональная единица в системе англоязычной медицинской терминологии	83
<i>Горецька А.М., Завгородня Н.І., Нікуліна Н.О.</i> Особливості та шляхи формування іміджу викладача вищої медичної школи	88
<i>Grzybek G., Siwek S.</i> Edukacja seksualna czy samowychowanie erotyczne. Refleksja etyczna.....	92
<i>Гуцол М.І.</i> Самоконтроль студентів при вивченні латинської та іноземних мов у медичних ЗВО України	93
<i>Дащук А.М., Добржанська Є.І.</i> Питання формування професійних компетенцій у викладачів медичних ЗВО	99
<i>Дегтярьова К.В.</i> Комп'ютерна мультимедійна презентація у системі засобів навчання з української мови як іноземної	101
<i>Дерев'янченко Н.В.</i> Риси поетики масової літератури у творчості м. Уельбека	107
<i>Дюрба Д.В.</i> Ефективність використання мультимедійних програмних засобів під час викладання курсу «Латинська мова та медична термінологія».....	110
<i>Ефендієва С.М., Протовень О.П., Мелащенко М.П.</i> Ретровведення як один із напрямів підвищення якості викладання англійської мови	114
<i>Ефендієва С.М., Бугаєнко К.С., Ніколаєва Н.М.</i> Формування мотивації до вивчення іноземної мови студентами УМСА	117
<i>Ерёмкина Г.Г., Бермас Л.И.</i> Сокращения во французской медицинской терминологии.....	120
<i>Зана Л.Ю.</i> Арт-терапевтичні заходи для студентів першокурсників як адаптивний механізм подолання емоціогенних ситуацій студентського життя	121
<i>Запорожець І.В., Сидора Ю.А.</i> Особливості психолого-педагогічної взаємодії викладача вищої школи з іноземними студентами	124
<i>Звягольська І.М., Дерев'яно Т.В., Полянська В.П.</i> Шляхи підвищення навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» у вищому медичному закладі.....	125
<i>Зюзіна Л.С., Козакевич В.К., Фесенко М.Є., Гасюк Н.І., Козакевич О.Б.</i> Формування когнітивного компоненту як основи професійно-рефлексійної компетенції майбутніх лікарів-педіатрів	130
<i>Казаков Ю.М., Трибрат Т.А., Петров Є.Є., Бурмак Ю.Г., Гончарова О.О.</i> Професійна етика працівників вищого медичного навчального закладу.....	134
<i>Капитула Л.С.</i> Сопоставительный структурно-семантический анализ терминов с морфемой stoma-(stomat-) в различных языковых терминсистемах.....	136
<i>Капустник В.А., Лалименко О.С., Завгородній І.В., Літовченко О.Л.</i> Методологічні основи еколого-орієнтованого підходу до викладання медичних дисциплін у системі професійної медичної освіти.....	140
<i>Кірик Т.В.</i> Про перспективи ноолексикону у вищій школі України.....	144
<i>Колічева Н.Л., Поліщук Н.М., Жеребятьєв О.С.</i> З досвіду використання	

засобів наочності при викладанні медичної мікробіології.....	150
<i>Коломієць Б.С, Гаврильєва К.Г.</i> Використання можливостей інформаційних технологій у навчальних цілях.....	152
<i>Кольцова Л.В., Фесенко В.Ю.</i> Перспективи застосування адаптивного тестування як засобу об'єктивного контролю знань, умінь і навичок студентів закладів вищої освіти.....	156
<i>Король Т.Г.</i> Огляд методів контролю процесу перекладу в навчанні майбутніх філологів.....	159
<i>Корольова Н.О.</i> Метафоричні прояви гендерних характеристик (на матеріалі романів «A Game of Thrones», «Die Herren von Winterfell» та «Das Erbe von Winterfell»)	162
<i>Корсак К.В.</i> Про ноонауки у прогнозуванні майбутнього.....	169
<i>Косенко Ю.Г.</i> Онлайн відео курс «Твій успіх» як один із методів самостійного вивчення іноземцями української мови.....	174
<i>Костенко В.Г., Сологор І.М., Знаменська І.В.</i> Синтаксичні особливості англomовного документа поінформованої згоди на виконання стоматологічного втручання.....	179
<i>Кузнєцов С.В., Кучеренко О.О., Ольховська О.М., Татаркіна А.М., Жаркова Т.С.</i> Методи педагогічного контролю на кафедрі дитячих інфекційних хвороб Харківського національного медичного університету.....	185
<i>Кузнєцова Е.Л.</i> Фитонимы, отражающие медицинское предназначение растений.....	190
<i>Латогуз С.І., Латогуз Ю.І.</i> Аналіз і діагностика стану навчального процесу на прикладі викладання дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина» студентам Харківського національного медичного університету.....	195
<i>Левашова В.М., Алпатова О.В.</i> Питання вибору й удосконалення методів викладання у вищій школі.....	199
<i>Лєбєдєв Ю.Ф.</i> Формування культури спілкування в медичних закладах вищої освіти.....	205
<i>Lysanets Yu.V., Bieliaieva O.M., Robinson A.</i> Interactive Strategies in Medical Education.....	210
<i>Лисенко Н.О., Дорошина Л.Ф., Сергієнко М.С.</i> Використання тестів-тренажерів з ігровими елементами, розроблених на платформі MOODLE, при викладанні іноземної мови	213
<i>Литвиненко О.О., Харитонова Н.В.</i> До питання вивчення та засвоєння української фармацевтичної термінології в англomовній аудиторії.....	217
<i>Литовська О.В.</i> Продуктивність вивчення абрєвіації в курсі латинської мови в медичних ВНЗ	222
<i>Лозенко В.В.</i> Тестові завдання в сучасному навчальному процесі	226
<i>Ляшенко Л.М.</i> Сучасні науки про появу функції мовлення у людини	230
<i>Маджар Н.М., Савицька Т.В., Іотова І.М.</i> Лінгвокультурологічні аспекти навчання іноземної мови	236
<i>Максименко Н.В.</i> Реальні й віртуальні екскурсії як засіб навчання та адаптації іноземних студентів	240
<i>Marakushyn D., Bulynina O., Isaieva I., Karmazina I., Alekseienco R.</i> The Method of Particular Situations and its Influence on the Formation of	

Communicative Competence in Medical Students with Different Types of Functional Asymmetry	244
<i>Марковська О.В., Шапкін А.С.</i> Активізація навчально-пізнавальної діяльності лікарів-інтернів у процесі професійної підготовки	250
<i>Мещерякова І.П., Макашова О.Є.</i> Застосування конкретних ситуацій (кейс-методу) під час проведення практичних занять з медичної біології	254
<i>Мороз Г.М.</i> Упровадження інноваційних технологій у процесі професійної та практичної підготовки майбутніх лікарів і фармацевтів як фактор їхньої конкурентоспроможності	259
<i>Мороховець Г.Ю., Островська Л.Й., Пурденко Т.Й., Бичко М.В.</i> Методика використання структурно-узагальнюючих схем у навчальному процесі вищого медичного навчального закладу	268
<i>Morska L.</i> Pedagogical Issues of the Philosophy of Language in the Sociocultural Contexts: Language and Identity	272
<i>Наливайко О.О., Наливайко Н.А.</i> Роль індивідуальних освітніх траєкторій у сучасному «цифровому суспільстві».....	276
<i>Наместюк С.В., Рак О.М.</i> Сучасні пропозиції теорії інтертекстуальності в дослідженнях ТСО.....	280
<i>Ніколаєва О.В., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Кузьміна І.Ю., Шутова Н.А., Павлова О.О., Морозов О.В.</i> Особливості соціально-психологічної адаптації студентів-медиків і шляхи профілактики її порушення.....	284
<i>Nowakowski P.T.</i> Deontological Considerations on Academic Collaboration in Poland.....	287
<i>Новікова К.А.</i> Використання інтерактивних веб-технологій у навчальному процесі дисципліни «Гістологія, цитологія та ембріологія».....	294
<i>Новікова Т.А.</i> Деякі лексико-семантичні аспекти сленгу англійської мови ...	298
<i>Овчаренко Л.С., Андрієнко Т.Г., Самохін І.В., Вертегел А.О., Кряжев О.В., Шелудько Д.М.</i> Професійно-практична компетентнісна підготовка інтернів з питань надання невідкладної допомоги дітям.....	301
<i>Ольховський В.О., Губін М.В., Сокол В.К., Коновал, Н.С., Наріжна А.В.</i> Педагогічна спадщина заслуженого професора М.С. Бокаріуса.....	304
<i>Павельєва А.К., Лисанець Ю.В.</i> Interactive Techniques in Higher Education.....	308
<i>Padalka A.I., Kostenko V.G., Sheshukova O.V.</i> Some Reflections on Specificity of Dental Doctors' Post-Graduate Education	311
<i>Перекрест М.І.</i> Мовленнєво комунікативна компетентність студентів-іноземців у вищих навчальних закладах	314
<i>Петрушанко Т.О., Бублій Т.Д., Дубовая Л.І.</i> Поєднання традиційних та інноваційних методів навчання на кафедрі терапевтичної стоматології	317
<i>Piriatinska N.E., Vdovichenko V.Yu., Saprichova L.V., Borysova Y.V., Trach O.O., Klochko N.I.</i> Graphic Tests Usage as Knowledge Control Method for Medical Universities Students	320
<i>Плачинда Т.С.</i> Позитивний імідж викладача ЗВО як складова професіоналізму	321
<i>Пономарьова А.А.</i> Особливості морально-вольового самовиховання іноземних студентів перших курсів.....	324
<i>Radzishavska Ye.B., Solodovnikov A.S., Gordienko N.O., Rysovana L.M.,</i>	

<i>Grankina S.S., Shuba I.V.</i> Some Aspects of Teaching Medical Informatics at Medical Universities	328
<i>Рак О.М., Содомора П.А.</i> Традиційність суспільства в контексті змін.....	332
<i>Редько І.І., Чакмазова О.М.</i> Актуальність удосконалення якості навчання лікарів-інтернів на етапі післядипломної освіти	334
<i>Руденок В.В., Цисык А.З.</i> Из опыта работы по интеграции преподавания профессиональной терминологии на кафедрах нормальной анатомии и латинского языка Белорусского государственного медицинского университета	337
<i>Сабат Н.О.</i> Критерії відбору аудіовізуального навчального матеріалу для формування аудитивної компетентності майбутніх перекладачів.....	344
<i>Світлична Є.І.</i> Деякі зауваження щодо проблемних аспектів термінотворення та терміновживання в сучасній українській фармацевтичній термінології	348
<i>Селіхова Л.Г., Борзих О.А., Лавренко А.В., Авраменко Я.М., Коломієць Г.О., Кайдашев І.П.</i> Види, засоби, форми й методи педагогічного контролю у вищій школі	351
<i>Семенова Л.В.</i> Особливості перекладу наукових текстів за фахом у фармацевтичних ЗВО	353
<i>Середа Н.А.</i> Культурно-маркована лексика в мові оригіналу й перекладу....	358
<i>Сидоренко О.В., Пряхін О.Р., Денисенко О.М.</i> Шляхи формування комунікаційних компетентностей у студентів ЗВО медичного профілю.....	364
<i>Синиця В.Г., Беляєва О.М.</i> Суфіксальний словотвір у латинській правознавчій термінології.....	368
<i>Syrova G.O., Kozub S.M., Lukianova L.V., Kozub P.A.</i> Improvement of Forms and Methods of Teaching in Higher Education	372
<i>Sirova G.O., Petyunina V.M., Kalinenko O.S.</i> Experience of the Application of Pedagogical Control as a Way of Diagnosing the Effectiveness of Students' Academic Activity at the Department of Medical and Bioorganic Chemistry at KHNMU.....	376
<i>Скорбач Т. В., Калініченко О. В., Самолисова О. В.</i> Професійно-зорієнтовані заняття з української мови в медичних ЗВО.....	380
<i>Скрипник Ю.С., Олексієнко А.В.</i> Номінативне поле концепту MORBUS у латинській мові	382
<i>Скуратова Т.Ф.</i> Использование клинической терминологии в профессиональном языке медиков	387
<i>Slipchenko L.B.</i> Practical Suggestions for Speaking Skills: Peculiarities of Teaching and Learning Processes	388
<i>Сологор І.М., Костенко В.Г.</i> Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням	393
<i>Таран С.Г., Перехода Л.О., Таран К.А., Сич І.А.</i> Інтеграція знань у процесі підготовки фахівців у галузі фармації на прикладі викладання фармацевтичної хімії	396
<i>Тихонова Л.М.</i> Аспекты лингвокультурологии и антропологии цветового символа верности, постоянства и расположения	399
<i>Уваркіна О.В., Хлебас С.В.</i> Лідерство – потенціал сучасного лікаря	404
<i>Федько О.Ю.</i> Використання ігрових технологій навчання при викладанні української мови як іноземної: Практичний аспект	408

<i>Фоміна Л.В., Шейко А.О.</i> Формування навичок самоконтролю у студентів..	412
<i>Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В., Кононенко О.В., Барчан Г.С.</i> Структурно-логічні схеми як засіб орієнтовної основи дій студентів під час вивчення пропедевтики педіатрії	414
<i>Цвіренко С.М., Похилько В.І., Чернявська Ю.І., Соловйова Г.О., Жук Л.А.</i> Деонтологічні питання та особливості їх висвітлення при підготовці лікаря-педіатра в сучасних умовах.....	418
<i>Цисык А.З.</i> Латинская терминология в последнем издании Международной гистологической номенклатуры.....	423
<i>Чаленко Н.М., Тюпова А.І., Копотєва Н.В.</i> Форми та принципи реалізації інтерактивних технологій для формування професійних навичок у майбутніх спеціалістів.....	430
<i>Чернобай Л.В., Васильєва О.В., Ващук М.А., Сокол О.М., Маслова Н.М., Зеленська А.М.</i> Інтернаціоналізація викладання дисципліни «Фізіологія» у сучасних умовах підготовки студентів-медиків Харківського національного медичного університету.....	433
<i>Чернюх Н.Б.</i> Лінгвальні засоби вираження емоцій у римській наративній прозі (на матеріалі роману Петронія «Сатирикон»).....	436
<i>Шемчук О.А., Берестова В.В., Тюкіна В.М.</i> Методи педагогічного контролю при викладанні дисципліни «Ботаніка» при підготовці молодших спеціалістів.....	441
<i>Шенгер С.В., Кириченко М.П., Дунаєва О.В., Гончарова А.В., Пандикідіс Н.І.</i> Урахування провідного типу сприйняття інформації студентами у процесі викладання фізіології у медичному університеті.....	444
<i>Щербина М.О., Бородай І.С., Скорбач О.І.</i> Роль використання інноваційних технологій у освіті майбутніх лікарів.....	448
<i>Щербина О.В.</i> Тестова система оцінки знань студентів як один із методів сучасної технології навчання під час вивчення іноземних мов.....	450

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Українська медична стоматологічна академія
Жешувський університет (Республіка Польща)

Гуманітарно-технічна академія

(м. Бельсько-Бяла, Республіка Польща)

Білоруський державний медичний університет

Національна медична академія післядипломної освіти
імені П.Л. Шупика

Львівський національний університет

імені Івана Франка

Харківський національний медичний університет

Льотна академія

Національного авіаційного університету

(м. Кропивницький)

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,

ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,

ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

7-8 листопада 2019 року

Полтава

2019